

Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό
τόμος 2 (2), 119 – 126
Δημοσιεύτηκε: 15 Σεπτεμβρίου 2004

Inquiries in Sport & Physical Education
Volume 2 (2), 119 – 126
Released: September 15, 2004

Λόγοι Αποχώρησης Χορευτών από τις Χορευτικές Δραστηριότητες των Συλλόγων

Αθανάσιος Σταυρίδης¹ & Φίλιππος Φιλίππου²
¹12^ο Δημοτικό Σχολείο Βέροιας,
¹ΤΕΦΑΑ, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Περίληψη

Η έρευνα αυτή είχε ως σκοπό να διερευνήσει τους λόγους αποχώρησης χορευτών από χορευτικούς συλλόγους. Πραγματοποιήθηκε στους Νομούς Ημαθίας, Καρδίτσας, Κοζάνης, Λάρισας, Λασιθίου, Λέσβου και Φλώρινας. Συμμετείχαν 200 άτομα τα οποία είχαν τουλάχιστον πενταετή συμμετοχή στις επιδείξεις των συλλόγων πριν διακόψουν τη συμμετοχή τους. Για τις ανάγκες της έρευνας κατασκευάστηκε σχετικό ερωτηματολόγιο. Από τα αποτελέσματα της έρευνας βλέπουμε ότι η έλλειψη ελεύθερου χρόνου και η δημιουργία οικογένειας, με ότι συνεπάγεται αυτό, καθώς και οι σχολικές υποχρεώσεις των νέων σε ηλικία χορευτών αποτελούν τις σημαντικότερες αιτίες αποχώρησης των χορευτών.

Λέξεις κλειδιά: παραδοσιακός χορός, πολιτιστικοί σύλλογοι, εμπόδια συμμετοχής

REASONS DANCERS GIVE UP THE DANCING GROUPS

Athanasios Stavridis¹ & Filippos Filippou²
¹12th Primary School of Veria

²Department of Physical Education and Sport Science, Democritus University of Thrace, Komotini, Hellas

Abstract

This research is intended to look into the reasons that caused dancers to abandon the dancing clubs to which they belonged. 200 individuals participated in the survey all of whom had at least five year's in experience in the clubs' shows before they left. For the needs of this research a questionnaire has been administered. The survey suggests that lack of free time, family running as well as school commitments, especially among young dancers, are the main setbacks to force them to resign.

Keys words: *traditional dance, cultural associations, barriers to attendance*

Εισαγωγή

Στον εκμοντερνισμό του ελληνικού λαϊκού παραδοσιακού πολιτισμού και της πολιτιστικής συμπεριφοράς των σύγχρονων Ελλήνων συμμετείχαν σε μεγάλο βαθμό και οι πολιτιστικοί σύλλογοι (Βαρβούνης 1995; Φιλίππου 2002). Ο Σερμπέζης (1999) σημειώνει μάλιστα ότι διανύουμε ήδη την εποχή του πολιτισμού των συλλόγων. Μία από τις δραστηριότητες, η κύρια θα λέγαμε (Σερμπέζης

1995, Φιλίππου 2002) που αναπτύσσουν οι πολιτιστικοί σύλλογοι είναι και η διδασκαλία του λαϊκού παραδοσιακού χορού και η συμμετοχή τους σε χορευτικές παραστάσεις που διοργανώνονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Η παρουσίαση στη σκηνή μιας χορευτικής παραγωγής απαιτεί ιδιαίτερα υλικά, αποφασιστικής σημασίας για την τελική επιτυχία ή αποτυχία της παράστασης και που μεταξύ άλλων είναι η επιλογή

και η προετοιμασία των χορευτών. Και αυτό γιατί από αυτούς εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, η επιλογή και ο τρόπος παρουσίασης του χορευτικού ρεπερτορίου (Shay, 1999). Η προετοιμασία των χορευτών είναι μακροχρόνια και δύσκολη και έχει ως τελικό στόχο να αποκτήσουν οι χορευτές ικανότητες και δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να λάβουν μέρος στη χορευτική παράσταση του συλλόγου τους. Τρία είναι τα στάδια της εκπαίδευσης των χορευτών (Σερμπέζης, 1999). α) της μύησης: διαρκεί 4-5 χρόνια και περιλαμβάνει τη διδασκαλία βασικών ικανοτήτων και γνώσεων β) το στάδιο της καλλιέργειας με διάρκεια 3 ετών με τη διδασκαλία σταδιακά πιο περίπλοκων κινήσεων και γ) το στάδιο της συμμετοχής σε παραστάσεις.

Όπως διαπιστώνουμε η προετοιμασία του χορευτή για τη συμμετοχή του σε χορευτική παράσταση διαρκεί περίπου οκτώ χρόνια. Σύμφωνα, όμως, με τους δασκάλους χορού (Φιλίππου, 2002) πολλοί χορευτές όταν έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους και είναι έτοιμοι να συμμετάσχουν στις ομάδες παράστασης των συλλόγων τους αποχωρούν από τις δραστηριότητες τους.

Το θέμα λοιπόν της έρευνας αυτής αφορά τη διερεύνηση των λόγων εξαιτίας των οποίων οι χορευτές αποχωρούν από τις χορευτικές δραστηριότητες των συλλόγων τους.

Ξεπερνώντας τις αιτίες που εμποδίζουν τη συμμετοχή σε φυσικές δραστηριότητες. Έρευνες σχετικές με το υπό εξεταζόμενο θέμα δεν βρέθηκαν τόσο στην ελληνική όσο και στη διεθνή βιβλιογραφία. Για το λόγο αυτό αναγκαστήκαμε να ανατρέξουμε σε βιβλιογραφία παραπλήσια με το θέμα αφού ο παραδοσιακός χορός θεωρείται φυσική δραστηριότητα και χρησιμοποιείται μάλιστα από πολλούς τόσο ως μέσο εξάσκησης όσο και ως μέσο ψυχαγωγίας.

Έτσι, σύμφωνα με τους Napolitano και Marcus (2000) το περιβάλλον, ο κοινωνικός περίγυρος, προσωπικοί λόγοι, η διαθεσιμότητα του προγράμματος καθώς και λόγοι υγείας αποτελούν αιτίες που εμποδίζουν τη συμμετοχή στην άσκηση. Η έλλειψη χρόνου, οι οικογενειακές απαιτήσεις, κυρίως για τις γυναίκες (Ainsworth, 2000) καθώς και η έλλειψη ενδιαφέροντος (Dunn, Marcus & Kampert, 1999) αποτελούν λόγους για τους οποίους ο κόσμος είτε δεν συμμετέχει σε κινητικές δραστηριότητες είτε διακόπτει τη συμμετοχή του. Σύμφωνα με τον Marcus και τους συνεργάτες του (1999) οι γυναίκες που εργάζονται και έχουν και παιδιά συναντούν τα μεγαλύτερα προβλήματα συμμετοχής σε ανάλογα προγράμματα.

Ο Dishman (1985; 1994) κατατάσσει τους λόγους που εμποδίζουν τη συμμετοχή στην άσκηση σε τρεις μεγάλες κατηγορίες. Αυτές είναι: α) προσωπικά εμπόδια β) εμπόδια που προέρχονται από το περιβάλλον και γ) εμπόδια ειδικής άσκησης. Τα εμπόδια ποικίλουν και εξαρτώνται άμεσα από την

ηλικία. Από έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην Αυστραλία (Booth, Bauman & Owen, 1997) διαπιστώθηκε ότι για ενήλικες ηλικίας 60-78 ετών σημαντικοί λόγοι ήταν οι τραυματισμοί και η κακή υγεία ενώ για τους ηλικίας 18-39 ετών σημαντικά εμπόδια συμμετοχής αποτελούσαν η έλλειψη ελεύθερου χρόνου, η φροντίδα των παιδιών και η έλλειψη κινήτρων. Τα εμπόδια συμμετοχής σε φυσικές δραστηριότητες, σύμφωνα με τους Biddle, Goudas και Page (1994) δεν είναι ίδια για τους άνδρες και τις γυναίκες. Για τους άνδρες εμπόδια είναι η εργασία ενώ για τις γυναίκες οι οικογενειακές υποχρεώσεις και η φροντίδα των παιδιών.

Μέθοδος και Διαδικασία

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2003 στους Νομούς Ημαθίας, Καρδίτσας, Κοζάνης, Λάρισας, Λασιθίου, Λέσβου και Φλώρινας. Συμμετείχαν 200 άτομα τα οποία είχαν τουλάχιστον πενταετή συμμετοχή στις επιδείξεις των συλλόγων πριν διακόψουν τη συμμετοχή τους. Για τις ανάγκες της έρευνας κατασκευάστηκε ερωτηματολόγιο, αφού στη βιβλιογραφία δεν βρέθηκε αντίστοιχο. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων περιελάμβανε περιγραφική ανάλυση των δεδομένων για την εξαγωγή ποσοστιαίων αναλογιών και το Crosstabs για τη διαπίστωση διαφορών στα αναμενόμενα ποσοστά και στα πραγματικά που προέκυπταν από την έρευνα και το βαθμό σημαντικότητάς τους από την τιμή του χ^2 και τέλος η ανάλυση διακόμμανσης με έναν παράγοντα (One way ANOVA) και το τεστ πολλαπλών συγκρίσεων Scheffe post-hoc.

Αποτελέσματα

Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Αν και δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ($\chi^2=.980, p>.001$) οι άνδρες εγκαταλείπουν τις χορευτικές δραστηριότητες σε ποσοστό 53.5% έναντι 46.5% των γυναικών (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Ποσοστιαία κατανομή του δείγματος κατά φύλο

Φύλο	Ποσοστό επί τοις εκατό
Άνδρας	53.5
Γυναίκα	46.5
Σύνολο	100.0

Οι ηλικιακές ομάδες των 19-25 και 30+ ετών αποχωρούν από τους συλλόγους τους σε μεγαλύτερο ποσοστό απ' ότι οι ομάδες μέχρι 18 και 26-30 ετών ($\chi^2=44.120, p<.001$, Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Ποσοστιαία κατανομή του δείγματος κατά ηλικία

Φύλο	Ποσοστό επί τοις εκατό
Μέχρι 18 ετών	9.0
19-25	36.5
26-30	18.5
30+	36.0
Σύνολο	100.0

Πίνακας 3. Ποσοστιαία κατανομή του δείγματος κατά επίπεδο εκπαίδευσης

Επίπεδο εκπαίδευσης	Ποσοστό επί τοις εκατό
Δημοτικό	0.5
Γυμνάσιο-τεχνική σχολή	12.0
Λύκειο	42.5
ΑΕΙ	45.0
Σύνολο	100.0

Πίνακας 4. Ποσοστιαία κατανομή του δείγματος κατά επάγγελμα

Επάγγελμα	Ποσοστό επί τοις εκατό
Ιδιωτικός υπάλληλος	21.5
Μαθητής - φοιτητής	21.5
Δημόσιος υπάλληλος	18.5
Ελεύθερος επαγγελματίας	15.5
Άνεργος	14.0
Αγρότης	7.0
Εργάτης	2.0
Σύνολο	100.0

Οι πτυχιούχοι πανεπιστημίου και οι απόφοιτοι λυκείου εγκαταλείπουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τις χορευτικές δραστηριότητες απ' ό,τι οι του δημοτικού και του γυμνασίου ($\chi^2=118.040$, $p<.001$, Πίνακας 3).

Οι ιδιωτικοί υπάλληλοι, οι μαθητές-φοιτητές και οι δημόσιοι υπάλληλοι αδυνατούν να αντεπε-

ξέλθουν στις υποχρεώσεις εξαιτίας της επαγγελματικής τους κατάστασης και αποχωρούν από τις χορευτικές δραστηριότητες (Πίνακας 4).

Οι άγαμοι αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία (62.5%) του δείγματος (Πίνακας 5).

Πίνακας 5. Οικογενειακή κατάσταση του δείγματος

Οικογενειακή κατάσταση	Ποσοστό επί τοις εκατό
Άγαμος	62.5
Έγγαμος	7.0
Έγγαμος με παιδιά	30.5
Σύνολο	100.0

Όπως παρατηρούμε στον πίνακα 6 τα χρόνια συμμετοχής στις συλλογικές δραστηριότητες αποβαίνουν καθοριστικός παράγοντας στο αν θα αποχωρήσει κάποιος από το σύλλογό του. Έτσι βλέπουμε όσο λιγότερα είναι τα χρόνια συμμετοχής τόσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό που εγκαταλείπει τους χορευτικούς συλλόγους.

Πίνακας 6. Χρόνια συμμετοχής σε συλλογικές δραστηριότητες

Χρόνια συμμετοχής	Ποσοστό επί τοις εκατό
5 έτη	41.5
6-10	38.5
10+	20.0
Σύνολο	100.0

Λόγοι αποχώρησης

Οι κυριότεροι λόγοι εξαιτίας των οποίων οι χορευτές αποχωρούν από τις δραστηριότητες των συλλόγων τους είναι: της έλλειψης ελεύθερου χρόνου (46.5%), της φύσης του επαγγέλματος που εξασκούν (25.5%), των οικογενειακών τους υποχρεώσεων (24.0%) και του επαγγελματικού ωραρίου (14,5%). Ακόμη η έλλειψη ενδιαφέροντος, αφού αφενός ο παραδοσιακός χορός έπαψε να τους ενδιαφέρει ως δραστηριότητα (11.5%) και αφετέρου οι δραστηριότητες του συλλόγου δεν αποτελούν κίνητρο για την παραπέρα συμμετοχή τους (8.5%), οι σχολικές υποχρεώσεις (11,5%) και ότι τα ενδιαφέροντα του φιλικού περιβάλλοντος (10.5%) και του/της συντρόφου (7.0%) είναι διαφορετικά αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για τη συμμετοχή τους (πίνακας 7).

Πίνακας 7. Λόγοι αποχώρησης χορευτών από τις χορευτικές δραστηριότητες των χορευτικών συλλόγων (ποσοστιαία κατανομή)

Μεταβλητές	Ναι	Όχι
Η έλλειψη ελεύθερου χρόνου	46.5	53.5
Δεν μου το επιτρέπει η φύση του επαγγέλματος	25.5	74.5
Οι οικογενειακές υποχρεώσεις	24.0	76.0
Η δημιουργία οικογένειας	23.0	77.0
Δεν μου το επιτρέπει το επαγγελματικό ωράριο	14.5	85.5
Δεν μου το επιτρέπουν τα παιδιά μου	18.0	82.0
Ο τόπος σπουδών (πόλη μακριά από την έδρα του συλλόγου)	13.0	87.0
Εξαιτίας των βεβαρημένων σχολικών μου υποχρεώσεων	11.5	88.5
Δεν με ενδιαφέρει πλέον ο παραδοσιακός χορός	11.5	88.5
Τα διαφορετικά ενδιαφέροντα του φιλικού μου περιβάλλοντος (παρέα), ξένα προς τις δραστηριότητες του χορευτικού συλλόγου	10.5	89.5
Οι δραστηριότητες του συλλόγου δεν αποτελούν πλέον κίνητρο για την παραπέρα συμμετοχή μου	8.5	91.5
Τα διαφορετικά ενδιαφέροντα του /της συντρόφου μου	7.0	93.0
Εξαιτίας της εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας	6.5	93.5
Οι κακές σχέσεις μου με το δάσκαλο χορού	6.0	94.0
Οι κακές σχέσεις μου με τους συγχορευτές μου	5.0	95.0
Η αλλαγή δασκάλου χορού	4.5	95.5
Οι κακές σχέσεις μου με τους διοικούντες το σύλλογο	4.0	96.0
Δεν μου το επιτρέπει ο /η σύζυγος	2.0	98.0
Λόγοι υγείας	1.5	98.5
Η εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων για τους οποίους συμμετείχα στις δραστηριότητες του συλλόγου	1.0	99.0

Το φύλο του δείγματος αποβαίνει παράγοντας διαφοροποίησης των λόγων αποχώρησης. Οι γυναίκες εγκαταλείπουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τις χορευτικές δραστηριότητες απ' ότι οι άνδρες όταν δημιουργούν οικογένεια ($\chi^2 = 6.572, p < .001$), εξαιτίας των διαφορετικών ενδιαφερόντων του φιλικού τους περιβάλλοντος ($\chi^2 = 8.314, p < .001$) και τέλος εξαιτίας των διαφορετικών ενδιαφερόντων του συντρόφου τους ($\chi^2 = 6.224, p < .001$). Αντίθετα, οι άνδρες εγκαταλείπουν σε μεγαλύτερο ποσοστό από τις γυναίκες μόνο εξαιτίας της φύσης του επαγγέλματος τους ($\chi^2 = 12.147, p < .001$, Πίνακας 8).

Η ανάλυση διακύμανσης με έναν παράγοντα (ONE-WAY ANOVA) πραγματοποιήθηκε για να διαπιστωθεί αν η ηλικία των πρώην χορευτών αποτελεί παράγοντα ο οποίος διαφοροποιεί τους λόγους αποχώρησης τους. Στη συνέχεια, για να ελεγχθεί σε ποιο επίπεδο του παράγοντα ηλικία υπήρ-

χαν διαφορές εφαρμόστηκε το τεστ πολλαπλών συγκρίσεων Scheffe post-hoc.

Η ανάλυση έδωσε τα παρακάτω αποτελέσματα (Πίνακας 9):

- 1) «γιατί άλλαξε ο δάσκαλος χορού» ($F_{(3,196)} = 9.785, p < .001$). Οι χορευτές ηλικίας μέχρι 18 ετών εγκαταλείπουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τους συλλόγους τους επικαλούμενοι τον παραπάνω λόγο απ' ότι οι χορευτές ηλικίας 19-25 ετών ($p < .001$), 26-30 ($p < .001$) και 30+ ($p < .001$).
- 2) «γιατί δημιούργησα οικογένεια» ($F_{(3,196)} = 15.925, p < .001$). Όπως ήταν αναμενόμενο, οι χορευτές ηλικίας άνω των 30 ετών εγκαταλείπουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τις χορευτικές δραστηριότητες των συλλόγων τους γιατί δημιούργησαν οικογένεια απ' ότι οι χορευτές ηλικίας μέχρι 18 ($p < .001$), 19-25 ($p < .001$) και 26-30 ετών ($p < .001$).

Πίνακας 8. Το φύλο ως παράγοντας διαφοροποίησης των λόγων αποχώρησης (ποσοστιαία κατανομή)

Μεταβλητές	Άνδρες	Γυναίκες
Η έλλειψη ελεύθερου χρόνου	55.9	44.1
Δεν μου το επιτρέπει η φύση του επαγγέλματος	74.5	25.5
Οι οικογενειακές υποχρεώσεις	45.8	54.2
Η δημιουργία οικογένειας	37.0	63.0
Δεν μου το επιτρέπει το επαγγελματικό ωράριο	72.4	27.6
Δεν μου το επιτρέπουν τα παιδιά μου	41.2	58.8
Ο τόπος σπουδών (πόλη μακριά από την έδρα του συλλόγου)	46.2	53.8
Εξαιτίας των βεβαρημένων σχολικών μου υποχρεώσεων	43.5	56.5
Δεν με ενδιαφέρει πλέον ο παραδοσιακός χορός	47.8	52.2
Τα διαφορετικά ενδιαφέροντα του φιλικού μου περιβάλλοντος (παρέα), ξένα προς τις δραστηριότητες του χορευτικού συλλόγου	23.8	76.2
Οι δραστηριότητες του συλλόγου δεν αποτελούν πλέον κίνητρο για την παραπέρα συμμετοχή μου	58.8	41.2
Τα διαφορετικά ενδιαφέροντα του /της συντρόφου μου	21.4	78.6
Εξαιτίας της εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας	100.0	-
Οι κακές σχέσεις μου με το δάσκαλο χορού	75.0	25.0
Οι κακές σχέσεις μου με τους συγχορευτές μου	60.0	40.0
Η αλλαγή δασκάλου χορού	33.3	66.7
Οι κακές σχέσεις μου με τους διοικούντες το σύλλογο	87.5	12.5
Δεν μου το επιτρέπει ο /η σύζυγος	75.0	25.0
Λόγοι υγείας	66.7	33.3
Η εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων για τους οποίους συμμετείχα στις δραστηριότητες του συλλόγου	-	100.0

- 3) «δεν μου το επιτρέπουν οι οικογενειακές υποχρεώσεις» ($F_{(3,196)}=9.907, p<.001$). Και πάλι οι χορευτές ηλικίας άνω των 30 ετών εγκαταλείπουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τις χορευτικές δραστηριότητες των συλλόγων τους εξαιτίας των οικογενειακών τους υποχρεώσεων απ' ότι οι χορευτές ηλικίας μέχρι 18 ($p<.001$), 19-25 ($p<.001$), και 26-30 ($p<.001$).
- 4) «δεν μου το επιτρέπουν τα παιδιά μου» ($F_{(3,196)}=13.415, p<.001$). Για ακόμη ένα λόγο οι χορευτές ηλικίας άνω των 30 ετών εγκαταλείπουν σε μεγαλύτερο ποσοστό τις χορευτικές δραστηριότητες των συλλόγων τους εξαιτίας των οικογενειακών τους υποχρεώσεων απ' ότι οι χορευτές ηλικίας μέχρι 18 ($p<.001$), 19-25 ($p<.001$), και 26-30 ($p<.001$).
- 5) «δεν μου το επιτρέπουν οι σχολικές μου υποχρεώσεις» ($F_{(3,196)}=18.755, p<.001$). Οι φοιτητές (19-25) και οι μαθητές (μέχρι 18 ετών) συναντούν τις περισσότερες δυσκολίες, λόγω των σχολικών τους υποχρεώσεων, να συνεχίσουν τη συμμετοχή τους στις συλλογικές δραστηριότητες σε σχέση με τις ηλικιακές ομάδες 26-30 ($p<.001$) και 30+ ($p<.001$).
- 6) «γιατί σπουδάζω σε μακρινή πόλη» ($F_{(3,196)}=5.850, p<.001$). Οι φοιτητές (19-25 ετών) σταματούν τη συμμετοχή τους στις συλλογικές δραστηριότητες γιατί σπουδάζουν σε πόλη που είναι μακριά από την έδρα του συλλόγου τους σε μεγαλύτερο ποσοστό απ' ότι οι χορευτές ηλικίας μέχρι 18 ($p<.001$) και άνω των 30 ετών ($p<.001$) ενώ δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά με την ηλικιακή ομάδα των 26-30 ετών ($p>.005$) οι οποίοι προφανώς κάνουν μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές.

Πίνακας 9. Η ηλικία ως παράγοντας διαφοροποίησης των λόγων αποχώρησης (ποσοστιαία κατανομή)

Μεταβλητές	Μέχρι 18	19-25	26-30	30+
Η έλλειψη ελεύθερου χρόνου	7.5	36.6	14.0	41.9
Δεν μου το επιτρέπει η φύση του επαγγέλματος	-	31.4	21.6	47.0
Οι οικογενειακές υποχρεώσεις	2.1	20.8	10.4	66.7
Η δημιουργία οικογένειας	-	13.0	13.0	74.0
Δεν μου το επιτρέπει το επαγγελματικό ωράριο	3.3	34.5	20.7	41.4
Δεν μου το επιτρέπουν τα παιδιά μου	-	11.8	8.8	79.4
Ο τόπος σπουδών (πόλη μακριά από την έδρα του συλλόγου)	-	69.3	19.2	11.5
Εξαιτίας των βεβαρημένων σχολικών μου υποχρεώσεων	39.1	60.9	-	-
Δεν με ενδιαφέρει πλέον ο παραδοσιακός χορός	13.0	56.5	13.0	17.5
Τα διαφορετικά ενδιαφέροντα του φιλικού μου περιβάλλοντος (παρέα), ξένα προς τις δραστηριότητες του χορευτικού συλλόγου	9.5	38.1	28.6	23.8
Οι δραστηριότητες του συλλόγου δεν αποτελούν πλέον κίνητρο για την παραπέρα συμμετοχή μου	5.9	17.6	23.5	53.0
Τα διαφορετικά ενδιαφέροντα του /της συντρόφου μου	7.1	28.6	28.6	35.7
Εξαιτίας της εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας	15.4	53.8	30.8	-
Οι κακές σχέσεις μου με το δάσκαλο χορού	-	25.0	25.0	50.0
Οι κακές σχέσεις μου με τους συγχωρευτές μου	10.0	40.0	40.0	10.0
Η αλλαγή δασκάλου χορού	55.6	11.1	22.2	11.1
Οι κακές σχέσεις μου με τους διοικούντες το σύλλογο	-	50.0	-	50.0
Δεν μου το επιτρέπει ο /η σύζυγος	-	-	50.0	50.0
Λόγοι υγείας	-	-	-	100.0
Η εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων για τους οποίους συμμετείχα στις δραστηριότητες του συλλόγου	-	-	-	100.0

Συζήτηση

Η διδασκαλία του παραδοσιακού χορού στους πολιτιστικούς συλλόγους και η σκηνική του παρουσίαση ως θέαμα προϋποθέτει συλλόγους με πολυπρόσωπο και άριστα εκπαιδευμένο χορευτικό δυναμικό (Shay, 1999; Σερμπέζης, 1999). Η αποχώρηση των χορευτών, κύρια των ανδρών, από τις χορευτικές δραστηριότητες των συλλόγων τους δημιουργεί αξιόπιστα προβλήματα στελέχωσης των τμημάτων επίδειξης και της παραγωγής και παρουσίασης της χορευτικής παραγωγής. Οι υπεύθυνοι, όμως, αν γνώριζαν τους λόγους εξαιτίας των οποίων οι χορευτές αποχωρούν θα μπορούσαν με κατάλληλους χειρισμούς να βελτιώσουν τις συνθήκες λειτουργίας των συλλόγων, εφόσον φυσικά οι λόγοι είχαν να κάνουν με τη λειτουργία των συλλόγων και έτσι να αποφευχθούν οι αποχωρήσεις.

Η εργασία αυτή είχε ως σκοπό να διερευνηθεί

τους λόγους εξαιτίας των οποίων οι χορευτές αποχωρούν από τους συλλόγους. Έτσι από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι οι χορευτές σταματούν τις δραστηριότητές τους γιατί, κατά κύριο λόγο δεν έχουν ελεύθερο χρόνο. Η δημιουργία οικογένειας και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή, κυρίως για την εργαζόμενη γυναίκα-μητέρα αποτελεί σημαντικό λόγο για να αποχωρήσουν οι γυναίκες από τις δραστηριότητες των συλλόγων τους. Αντίθετα ο άνδρας δεν αποχωρεί από το σύλλογό του γιατί δημιούργησε οικογένεια. Για τον άνδρα κύρια αιτία αποχώρησης είναι η εργασία του, τόσο το είδος της εργασίας που εξασκεί όσο και το ωράριο αυτής. Από τα αποτελέσματα βλέπουμε ότι η γυναίκα είναι πιο ευάλωτη στις επιρροές του φιλικού της περιβάλλοντος και του συντρόφου της όταν στα ενδιαφέροντά τους δεν περιλαμβάνεται ο παραδοσιακός χορός και έτσι αποχωρεί από τις δραστηριότητες του συλλόγου πιο εύκολα απ' ό,τι ο άνδρας. Με

δεδομένο ότι η πλειοψηφία των χορευτών είναι νεαρής ηλικίας και ως εκ τούτου μαθητές ή φοιτητές, οι σχολικές υποχρεώσεις ή φοίτηση σε τόπο μακρινό από την έδρα του συλλόγου αποτελούν σοβαρές αιτίες αποχώρησης από τους συλλόγους.

Οι λόγοι που είδαμε μέχρι τώρα θα λέγαμε ότι είναι προσωπικοί ή περιβαλλοντικοί και δεν σχετίζονται με την καλή ή κακή λειτουργία των συλλόγων. Έτσι οι σύλλογοι δεν μπορούν να κάνουν και πολλά πράγματα για να κρατήσουν τους χορευτές. Από τις αιτίες που σχετίζονται με τους συλλόγους είναι η έλλειψη κινήτρων και ενδιαφέροντος αφού οι δραστηριότητες των συλλόγων δεν αποτελούν πλέον κίνητρο συμμετοχής για ένα σημαντικό μέρος του δείγματος ενώ ένα άλλο μέρος του δείγματος αποχώρησε γιατί οι σχέσεις του με τη διοίκηση του συλλόγου και με τους συγχωρευτές του ήταν κακές. Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι λίγοι είναι οι λόγοι αποχώρησης χορευτών που σχετίζονται με την εύρυθμη λειτουργία των συλλόγων και μάλλον αυτοί σχετίζονται με την προσωπική ζωή τους.

Η σημασία της έρευνας για τη λειτουργία των συλλόγων. Μέχρι τώρα έρευνες που να διερευνούν τους λόγους αποχώρησης χορευτών από τις χορευτικές δραστηριότητες των συλλόγων τους δεν έχουν διεξαχθεί τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Με την εργασία αυτή καταβάλλεται μια προσπάθεια για μία πρώτη διερεύνηση των λόγων αποχώρησης από τα τμήματα επίδειξης χορευτικών συλλόγων χορευτών με μακρόχρονη παρουσία σ' αυ-

τούς. Και αυτό γιατί οι χορευτές των τμημάτων επίδειξης αποτελούν το σημαντικότερο, θα λέγαμε, κεφάλαιο τόσο για τη λειτουργία των συλλόγων όσο και για την άρτια σκηνική παρουσίαση του παραδοσιακού χορού. Γνωρίζοντας οι σύλλογοι τους λόγους αποχώρησης των χορευτών θα μπορούν να πάρουν μέτρα, εφόσον αυτοί σχετίζονται με το σύλλογο, για να τις αποτρέψουν. Από τα αποτελέσματα της έρευνας βλέπουμε ότι η έλλειψη ελεύθερου χρόνου και η δημιουργία οικογένειας, με ότι συνεπάγεται αυτό, καθώς και οι σχολικές υποχρεώσεις των νέων σε ηλικία χορευτών αποτελούν τις σημαντικότερες αιτίες αποχώρησης των χορευτών. Μία λύση που θα έλγε πιθανώς το πρόβλημα θα ήταν οι σύλλογοι να λειτουργούσαν τμήματα που θα διευκόλυναν τους χορευτές τους.

Επίλογος. Οι χορευτές που έχουν υποστεί μια μακροχρόνια εκπαίδευση αποτελούν αναμφίβολα ένα «περιουσιακό» στοιχείο των συλλόγων. Έτσι οι διοικούντες τους συλλόγους θα πρέπει να εφαρμόσουν στρατηγικές με τις οποίες θα καταφέρουν να πείσουν τους χορευτές να παραμείνουν στους συλλόγους και να μην αποχωρούν, τουλάχιστον αυτούς που επικαλούνται έλλειψη ελεύθερου χρόνου λόγω των οικογενειακών, εργασιακών και σχολικών υποχρεώσεων. Τέτοιες στρατηγικές θα μπορούσε να είναι λειτουργία τμημάτων σε ημέρες και ώρες που να ικανοποιούν τους χορευτές και επιχειρήματα όπως: η συμμετοχή σε χορευτικές δραστηριότητες θα μπορούσε να διατηρήσει ή ακόμα και να βελτιώσει την υγεία τους.

Σημασία για την Ποιότητα Ζωής

Ο παραδοσιακός χορός εκτός από μορφή τέχνης, διασκέδαση, έκφρασης της παραδοσιακής κοινότητας και προσωπικών συναισθημάτων αποτελεί και κινητική δεξιότητα η οποία συμβάλλει στη βελτίωση της υγείας του ανθρώπου (Πίτση, 2002) κάτι που δεν είναι, όμως, ευρέως γνωστό. Έτσι αν τόσο οι σύλλογοι όσο και οι χορευτές καταφέρουν να ξεπεράσουν τα προβλήματα που εμποδίζουν τη συμμετοχή τους στις χορευτικές δραστηριότητες του συλλόγου τους ο κόσμος θα έχει μία άσκηση η οποία θα του προσφέρει πολλαπλά οφέλη όπως χαρά και διασκέδαση και διατήρηση ή και βελτίωση της σωματικής του υγείας.

Βιβλιογραφία

- Ainsworth, B.E. (2000). Issues in the assessment of physical activity in women. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 71(2 suppl), S37-S42.
- Biddle, M. L., Goudas, M., & Page, A. (1994). Social-psychological predictors of self-reported actual and intended physical activity in a university workforce sample. *British Journal of Sports Medicine*, 28(3), 160-163.
- Βαρβούνης, Μ. Γ. (1995). *Εξελίξεις και μετασχηματισμοί στον ελληνικό παραδοσιακό πολιτισμό*. Κομοτηνή: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Booth, M.L., Bauman, A., & Owen, N. (1997). Physical activity preferences, preferred sources of assistance, and perceived to increased activity among physically inactive Australians. *Preventive Medicine*, 26, 131-137.
- Dishman, R., Sallis, G., & Orenstein, D. (1985). The determinants of physical activity and exercise. *Public Health Reports*, 100(2), 158-171.
- Dishman, R. & Sallis, G. (1994). Determinants for physical activity and exercise. In: C. Bouchard, R. Shephard & T. Stephens (Eds), *Physical Activity, Fitness and Health: International Proceedings and Consensus Statement* (pp 214-238). Champaign IL: Human Kinetics.
- Dunn, A., Marcus, B., Kampert, J. et al. (1999). Comparison of lifestyle and structures interventions to increase physical activity and car-

diorespiratory fitness: a randomized trial. *Journal of the American Medical Association*, 281(4), 327-334.

Napolitano, M. & Marcus, B. (2000). Breaking Barriers to Increased Physical Activity. *The Physician and Sportsmedicine*, 28(10)

Πίτση, Α. (2002). Φυσιολογικές ανταποκρίσεις κατά την εκτέλεση ελληνικών παραδοσιακών χορών σε άτομα μέσης ηλικίας. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή διατριβή. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή.

Shay, A. (1999). Parallel traditions: State folk dance ensembles and folk dance in the "field". *Dance Research Journal*, 31(1), 32-53.

Σερμπέζης, Β. (1995). Συγκριτική μελέτη μεθόδων διδασκαλίας του Ελληνικού παραδοσιακού χο-

ρού σε παιδιά ηλικίας 9-11 ετών. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή.

Σερμπέζης, Β. (1999). Τοπικές συμβιωτικές ομάδες και πολιτισμική αλλαγή κατά τον 20^ο αιώνα. Η περίπτωση των Σαρακατσάνων της Βαλκανικής. *Πρακτικά 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Λαϊκού Πολιτισμού* (σσ. 107-113). Σέρρες.

Φιλίππου, Φ. (2002). Συντελεστές παραστάσεων παραδοσιακού χορού στη σύγχρονη Ελληνική πραγματικότητα: Η περίπτωση του Νομού Ημαθίας, Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή.

